អនុក្រឹត្យលេខ ០៦ អ.ន.ករ ចុះថ្ងៃទី០៦/០៥/១៩៨៥ ស្ដីពីការគ្រប់គ្រងប្រើប្រាស់ដីធ្លីកសិកម្ម

ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា
- បានឃើញច្បាប់ស្ដីពីអង្គការចាត់តាំង និងសកម្មភាពរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ដែលប្រកាសឱ្យប្រើដោយក្រឹត្យលេខ ០៣ ក្រ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៨២
- បានឃើញក្រឹត្យច្បាប់លេខ ០៧ ក្រ.ច ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៨៣ ស្ដីពីសមត្ថកិច្ច និងនីតិវិធីនៃការធ្វើច្បាប់ និងបទបញ្ជា
- បានឃើញសេចក្ដីសម្រេចរបស់ក្រុមប្រឹក្សាប្រជាជនបដិវត្តកម្ពុជា លេខ ២៣៦/៨០/ស.រ ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែ សីហា ឆ្នាំ១៩៨០ ស្ដីអំពីការពង្រីកសេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ
- តាមសំណើរបស់ក្រសួងកសិកម្ម ។

សម្រេច

ជំពូកទី ១ បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា ១.- ដីធ្លីកសិកម្មមានដីស្រែ វាលរាប ដីស្រែខ្ពង់រាប ដីទួល ដីព្រៃដែលមានការអនុញ្ញាតដីចំការ ដីតាមមាត់ទន្លេ ដីកោះ វាលស្មៅធម្មជាតិ ទោះជាកំពុងដាំដុះ ឬទុកចោលទំនេរ និងបឹង ស្រះ ត្រពាំង ទំនប់ទឹកដែលស្ថិតនៅក្រៅដែននេសាទ ត្រូវគ្រប់គ្រងឱ្យបានម៉ត់ចត់ និងប្រើប្រាស់ឱ្យបានសមស្រប ។

រដ្ឋអំណាចគ្រប់ថ្នាក់ មានភារកិច្ចគ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់ដីធ្លីទូទៅតាមព្រំប្រទល់ភូមិសាស្ត្ររដ្ឋបាលរបស់ខ្លួន ។ ចំពោះតំបន់ណាដែលមិនទាន់បានកំណត់ព្រំប្រទល់ច្បាស់លាស់ ត្រូវរដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋានតំបន់នោះ ស្នើឡើងថ្នាក់លើដែលមានសមត្ថកិច្ចដើម្បីពិនិត្យ និងសម្រេច ។

ហាមឃាត់ការទិញ លក់ បញ្ចាំ ប្រវាស់ ជួលដី និង/ឬជួលពលករធ្វើដី ទោះជាក្រោមរូបភាពណាក៏ដោយ ។

ហាមផ្ដាច់ការកាប់គាស់ រាន ឬឆ្ការព្រៃដោយគ្មានការអនុញ្ញាតយកទៅធ្វើស្រែចំការ ឬធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែនៅក្នុងដី និងនៅកន្លែងដែលមានបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ប្រវត្តិសាស្ត្រជាតិ ។

មាត្រា ២.- ក្រុមសាមគ្គីបង្កបង្កើនផល កសិដ្ឋានរដ្ឋ ស្ថានីយពិសោធន៍កសិកម្ម រុក្ខដ្ឋាន សាលាបណ្ដុះបណ្ដាលបច្ចេកទេសកសិកម្ម និងផ្នែកនានា មានអាទិភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ដីធ្លីដែលចែងក្នុងមាត្រា ១ ដើម្បីផលិតតាមផែនការកំណត់របស់រដ្ឋ ។

ដីសំរាប់កសិកម្មមួយចំណែក ត្រូវបានប្រគល់ឱ្យគ្រួសារកសិករ កម្មាភិបាល កម្មករ បុគ្គលិកកម្មកររដ្ឋ ដែលរស់នៅក្នុងមូលដ្ឋានផ្ទាល់ដើម្បីធ្វើសេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ និងសំរាប់ធ្វើលំនៅឋានតាមការកំណត់របស់រដ្ឋ ។

ជំពូកទី ២ ការប្រើប្រាស់ និងគ្រប់គ្រងដីធ្លី

មាត្រា ៣.- ក្រុមសាមគ្គីបង្កបង្កើនផល មានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ដីកសិកម្មដូចតទៅ ៖

- ដីដែលរដ្ឋអំណាចបដិវត្តបានប្រគល់ឱ្យក្រោយថ្ងៃរំដោះ ៧មករា ឆ្នាំ១៩៧៩
- ដីដែលរដ្ឋអំណាចបដិវត្តបានអនុញ្ញាតឱ្យស្ដារឡើងវិញ និងគាស់រានបន្ថែម
- ដីដែលរដ្ឋអំណាចបដិវត្តបានប្រគល់ឱ្យប្រើប្រាស់ជាបណ្ដោះអាសន្ន

ចំនួនផ្ទៃដីដែលប្រគល់ឱ្យក្រុមសាមគ្គីបង្កបង្កើនផល ត្រូវគិតទៅតាមមធ្យមភាគនៃចំនួនប្រជាជនទូទៅក្នុងឃុំ សង្កាត់ រួមទាំងអ្នកចូលបំរើកងទ័ព នគរបាល កម្មាភិបាល កម្មករ បុគ្គលិករដ្ឋ និងជនពលីដើម្បីបដិវត្តន៍ដែលមានឈ្មោះក្នុងបញ្ជីជំរឿនគ្រួសារនៅមូលដ្ឋាន ។

មាត្រា ៤.- កសិដ្ឋានរដ្ឋ មជ្ឈមណ្ឌលកសិកម្ម សាលាបណ្ដុះបណ្ដាលបច្ចេកទេសកសិកម្ម មានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ដីកសិកម្មដូចតទៅ ៖

- ដីដែលជាអតីតកសិដ្ឋានរដ្ឋ ស្ថានីយពិសោធន៍កសិកម្ម សាលាបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសកសិកម្មដែលរដ្ឋឱ្យស្តាបនា និងជួសជុលឡើងវិញ និងដីដែលរដ្ឋប្រគល់ឱ្យដើម្បីពង្រីក និងស្ថាបនាបន្ថែម ។

- ដីដែលរដ្ឋបានអនុញ្ញាតឱ្យស្តារឡើងវិញ ឬគាស់រានបន្ថែម ។

- ដីដែលរដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋានបានប្រគល់ឱ្យប្រើប្រាស់ជាបណ្តោះអាសន្ន ។

មូលដ្ឋាននៅក្រោមឱវាទផ្នែកផ្សេងៗ ដែលសុំដីសំរាប់ផលិតកម្ម ក៏ត្រូវបានប្រគល់ដីសំរាប់ប្រើប្រាស់ដែរ ។

ចំនួនផ្ទៃដីដែលប្រគល់ឱ្យមូលដ្ឋាននានាខាងលើ ត្រូវផ្អែកទៅតាមលទ្ធភាពនៃកំលាំងពលកម្ម និងសំណូមពរនៃការអភិវឌ្ឍរបស់ផ្នែកដែលបានបញ្ចូលក្នុងផែនការរដ្ឋ ។

មាត្រា ៥.- គ្រួសារនានាមានលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ប្រភេទដីកសិកម្មដូចតទៅ ៖

- ដីសំរាប់លំនៅឋាន និងដីសំរាប់ធ្វើសេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ "គិតទាំងចំការគ្រួសារ" ដែលរដ្ឋអំណាចបានប្រគល់ឱ្យប្រើប្រាស់តាមការកំណត់ និងតាមគោលនយោបាយរបស់រដ្ឋ ។

- ដីបោះបង់ចោលទំនេរ ដែលរដ្ឋអំណាចបានអនុញ្ញាតឱ្យស្តារឡើងវិញ ឬគាស់រានបន្ថែម ។

- ដីដែលក្រុមសាមគ្គីបង្កបង្កើនផលបានប្រគល់ឱ្យប្រើប្រាស់បណ្តោះអាសន្ន ។

ចំពោះគ្រួសារដែលឈប់បង្កបង្កើនផល ឬផ្លាស់លំនៅឋានទៅស្នាក់នៅមូលដ្ឋានផ្សេងៗទៀតដោយមានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ និងដោយរដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋានអនុញ្ញាតយល់ព្រម គ្រួសារនោះត្រូវប្រគល់ដីដែលខ្លួនប្រើប្រាស់ឱ្យរដ្ឋអំណាចឃុំសង្កាត់វិញ ដើម្បីប្រគល់ឱ្យក្រុមសាមគ្គីបង្កបង្កើនផលប្រើប្រាស់ ។ រដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋាននោះត្រូវជួយសម្រុះសម្រួលសមស្របចំពោះផលដំណាំ និងសំណង់របស់គ្រួសារនោះ ។

ចំពោះដីដែលម្ចាស់មិនប្រើប្រាស់ រដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋានមានភារកិច្ចគ្រប់គ្រង និងប្រគល់ជាបណ្តោះអាសន្ន ឱ្យក្រុមសាមគ្គីបង្កបង្កើនផល ឬឱ្យគ្រួសារណាមួយសំរាប់បង្កបង្កើនផល ។

ចំពោះគ្រួសារកម្ពុជាដែលធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ ហើយមានលទ្ធភាពបង្កបង្កើនផលកសិកម្មត្រូវបានរដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋានប្រគល់ដីឱ្យមួយចំនួនដើម្បីប្រើប្រាស់ ។

ចំពោះជនរត់ចោលជួរខ្មាំង ហើយត្រឡប់មកជួបជុំជាមួយគ្រួសារវិញ បើចង់ចូលរួមបង្កបង្កើនផលកសិកម្ម ក៏មានសិទ្ធិប្រើប្រាស់ដីធ្លីដូចកសិករដទៃទៀតដែរ ។

មាត្រា ៦.- ដីសំរាប់បង្កបង្កើនផលដើម្បីទ្រទ្រង់បេឡារបស់រដ្ឋអំណាច និងអង្គការមហាជននៅឃុំ ភូមិ ដើម្បីប្រគល់ឱ្យអង្គភាពចាត់តាំងរដ្ឋអំណាច អង្គការមហាជន ឈ្លប នគរបាល នៅឃុំ- ភូមិ បង្កបង្កើនផលយកកម្រៃសំរាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការងាររួម ។

- ឃុំនីមួយៗអាចរក្សាទុកដីស្រែចំការមួយចំនួនមិនលើសពី៦ហិតា នៅកន្លែងណាដែលមានដីទូលាយ ហើយមានមនុស្សតិច ។ នៅកន្លែងណាដែលមានផ្ទៃដីតិច ហើយមានមនុស្សច្រើន នោះអាចរក្សាទុកដីស្រែចំការចំនួន៣ហិតា ។

- ភូមិនីមួយៗអាចរក្សាទុកដីស្រែចំការប្រមាណពី១ ទៅ២ហិតា នៅកន្លែងណាដែលផ្ទៃដីទូលាយ ហើយមានមនុស្សតិច ។ នៅកន្លែងណាដែលមានផ្ទៃដីតិច ហើយមានមនុស្សច្រើននោះអាចរក្សាទុកដីចំនួន១ហិតា ។

គណៈកម្មាធិការប្រជាជនបដិវត្តស្រុក មានសមត្ថកិច្ចពិនិត្យ និងសម្រេចលើចំនួនផ្ទៃដីខាងលើស្របតាមសភាពការណ៍ជាក់ស្តែងនៅតំបន់នីមួយៗ ។

ក្នុងករណីចង់យកចំនួនដីលើសពីការកំណត់ខាងលើ ត្រូវគណៈកម្មាធិការប្រជាជនបដិវត្តខេត្ត ក្រុង ពិនិត្យ និងសម្រេច ។

មាត្រា ៧.- អំពីដីសំរាប់សាលារៀន ៖

ដើម្បីបង្កលក្ខណៈឱ្យសិស្សានុសិស្សចូលរួមពលកម្មដោយផ្ទាល់ ក្រៅពីដីសង់អាគារ និងទីធ្លា ត្រូវរក្សាទុកដីមួយចំនួនសំរាប់សួនច្បារ យោលទៅតាមផ្ទៃដីតំបន់នីមួយៗ និងលទ្ធភាពពលកម្មរបស់សិស្ស ។

មាត្រា ៨.- អំពីដីវត្តអារាម ៖

ដីដែលស្ថិតនៅក្នុងបរិវេណវត្តអារាម ត្រូវទុកឱ្យវត្តអារាមប្រើប្រាស់ ។

មាត្រា ៩.- អំពីបឹង ស្រះ ថ្លុក ត្រពាំង ដែលស្ថិតនៅក្រៅដែននេសាទ ៖

ចំពោះបឹង ស្រះ ថ្លុក ត្រពាំង ដែលស្ថិតនៅក្នុងភូមិ ឃុំណា ត្រូវភូមិ ឃុំនោះ គ្រប់គ្រងនិងប្រើប្រាស់រួមដោយផ្តល់អាទិភាព ដល់ប្រជាជនក្នុងការយកទឹកស្រោចដំណាំ និងចិញ្ចឹមត្រី តែប្រសិនបើស្រះ ថ្លុក ត្រពាំងនោះតូចតាចដែលបំរើសេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ ត្រូវទុកឱ្យគ្រួសារនោះប្រើប្រាស់ ។

ចំពោះបឹងធំៗដែលស្ថិតនៅក្រៅដែននេសាទ "ហើយមានការពាក់ព័ន្ធដល់ឃុំជាច្រើននៅក្នុងស្រុកតែមួយនោះ ត្រូវស្រុកគ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់ ប្រសិនបើពាក់ព័ន្ធដល់ស្រុកច្រើន ត្រូវខេត្តគ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់" ។

ការប្រើប្រាស់បឹងធំៗនេះ ត្រូវផ្អែកទៅលើទម្លាប់របស់មូលដ្ឋានដែលបំរើផលប្រយោជន៍រួមរបស់ប្រជាពលករ ។

មាត្រា ១០.- អំពីវាលស្មៅធម្មជាតិ ៖

វាលស្មៅធម្មជាតិដែលស្ថិតនៅក្នុងមូលដ្ឋានណា ត្រូវរដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋាននោះគ្រប់គ្រងសំរាប់សត្វ ។

មាត្រា ១១.- អំពីដីនៅទំនេរមិនទាន់បង្កបង្កើនផល ៖

ដីកសិកម្មចោលទំនេរ និងដីមិនទាន់កាប់ឆ្ការស្ថិតនៅមូលដ្ឋានណា ត្រូវមូលដ្ឋាននោះមានផែនការប្រើប្រាស់ និងគ្រប់គ្រងឱ្យសមស្រប មិនត្រូវទុកឱ្យនៅទំនេរ ឬធ្វើជាកម្មសិទ្ធិរបស់បុគ្គលណាមួយឡើយ ។

រដ្ឋត្រូវជួយឧបត្ថម្ភដល់ក្រុមសាមគ្គីបង្កបង្កើនផល កសិដ្ឋានរដ្ឋ ស្ថាប័ននានា ប្រជាជននៅទីក្រុង ទីរួមខេត្ត ក្នុងការស្តារដីចោលទំនេរ និងរានដីថ្មី។

ដើម្បីពង្រីកផលិតកម្មកសិកម្ម អ្នកដែលបានសុំស្តារដី ឬរានដីថែម គឺគ្មានបង់ប្រាក់អ្វីទាំងអស់ ។ ការអនុញ្ញាតឱ្យខ្ចីដីសំរាប់បង្កបង្កើនផល លើផ្ទៃដីដែលមិនទាន់ដាំដុះដូចខាងលើត្រូវមានរយៈពេលកំណត់ពី៣ ទៅ៥ឆ្នាំ យោលទៅលើកំលាំងពលកម្ម សំភារៈដែលចំណាយទៅលើការងារនោះ ។ ត្រូវបានលើកលែងវិភាគទានស្នេហាជាតិក្នុងរយៈពេល២ឆ្នាំ ចំពោះដីដែលបានស្តារឡើងវិញ និង៥ឆ្នាំ ចំពោះដីទើបបានរានថ្មី ។

មាត្រា ១២.- អំពីដីស្ថាបនាសំណង់ ៖

ការផ្តល់ដីសំរាប់ស្ថាបនាសំណង់នានា ត្រូវសម្រេចដោយក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ឬគណៈកម្មាធិការប្រជាជន បដិវត្តខេត្ត ក្រុង ដោយផ្អែកលើគំរោងប្លង់នៃសំណង់ដែលស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចបានសម្រេច ។

ការផ្តល់ដីសំរាប់ស្ថាបនាសំណង់នៅក្នុងភូមិ ឃុំ សង្កាត់ ត្រូវគណៈកម្មាធិការប្រជាជនបដិវត្តខេត្ត ក្រុង សម្រេចតាមសំណើរបស់គណៈកម្មាធិការប្រជាជនបដិវត្តស្រុក ខណ្ឌ ទីរួមខេត្ត ឃុំសង្កាត់ ។

ការយកដីសំរាប់ស្ថាបនាសំណង់ ត្រូវជូនដំណឹងទៅអ្នកកាន់កាប់ដីនោះ មួយរដូវបង្កបង្កើនផលជាមុន ម្ចាស់សំណង់ថ្មីនេះត្រូវសហការជាមួយរដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋានក្នុងការសម្របសម្រួលចំពោះការបង់ខាតរបស់អ្នកកាន់កាប់នោះ ។

មាត្រា ១៣.- អំពីសិទ្ធិផ្តល់ដីសំរាប់សំណង់ ៖

- គណៈកម្មាធិការប្រជាជនបដិវត្តខេត្ត ក្រុង មានសមត្ថកិច្ចផ្តល់ដីពី៥ហិតាចុះមក។
- ការផ្តល់ដីពី៥ហិតាឡើងទៅ ជាសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី ។

មាត្រា ១៤.- អំពីការខ្ចីដីសំរាប់បង្កបង្កើនផល ៖

- ចំពោះមូលដ្ឋានណាដែលមានដីធ្លីច្រើន រួមទាំងដីសំណង់ចាស់បោះបង់ចោល ហើយពុំទាន់មានលទ្ធភាពធ្វើអស់ផ្ទៃដី ត្រូវឱ្យមូលដ្ឋានផ្សេងៗទៀតដែលខ្វះដី ខ្ចីដីដើម្បីបង្កបង្កើនផល ។
- ក្រុមសាមគ្គីបង្កបង្កើនផលដែលធ្វើមិនអស់ផ្ទៃដី ត្រូវឱ្យគ្រួសារសមាជិកក្រុម ឬក្រុមផ្សេងៗទៀតខ្ចីដីដែលសល់ដើម្បីបង្កបង្កើនផល ។ ក្រោយពេលប្រមូលផលរួចហើយ ត្រូវសងដីនោះឱ្យក្រុមសាមគ្គីវិញ ។

ជំពូកទី ៣ ទោសប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា ១៥.- ជនណាទិញ លក់ បញ្ចាំ ប្រវាស់ ជួលដី/ឬជួលពលករធ្វើដីបឹង ទោះក្រោមរូបភាពណាក៏ដោយត្រូវផ្តន្ទាទោសតាមច្បាប់រដ្ឋបាល ។

មាត្រា ១៦.- ជនណាកាប់គាស់ រាន ឬឆ្ការព្រៃ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតយកទៅធ្វើស្រែចំការ ឬធ្វើអាជីវកម្មផលរ៉ែនៅក្នុងដី និងនៅកន្លែងដែលមានបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ប្រវត្តិសាស្ត្រ ត្រូវទទួលទោសតាមច្បាប់ជាធរមាន ។

ជំពូកទី ៤ បទប្បញ្ញត្តិជាអវសាន

មាត្រា ១៧.- ក្រសួងកសិកម្ម គណៈកម្មាធិការប្រជាជនបដិវត្តខេត្ត ក្រុង ត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តអនុក្រឹត្យនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន ។

មាត្រា ១៨.- អនុក្រឹត្យនេះមានអានុភាពគតិយុត្តិ ចាប់ពីថ្ងៃដែលប្រកាសផ្សាយជាសាធារណៈ ។

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី០៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៨៥

ជ. ក្រុមប្រឹក្សារដ្ឋមន្ត្រី

ប្រធាន

ហត្ថលេខា និងត្រា

ហ៊ុន សែន